

Бакалаврська робота
на тему:
“Лексико-граматичні особливості вираження
емоційності у китайськомовному
публіцистичному дискурсі”

Виконала студентка IV курсу 1 китайської групи
Зайченко Валерія
Науковий керівник: канд. філ. наук, асист.
Нечипоренко Б.Ю.

- **Актуальність** даної роботи визначається необхідністю детального ознайомлення та вивчення засобів вираження емоційності у китайській мові задля поліпшення розуміння представника іншої лінгвокультури та налагодження більш ефективної комунікації. На сьогоднішній день емоційна лексика відрізняється неоднозначним трактуванням з боку різних вчених, а також частою відсутністю кодифікації емоційного значення одиниці в словниках, що призводить до необхідності, часто спираючись на інтуїцію і контекст, визначати його наявність або відсутність. Крім того, клас емоційно-оцінної лексики найбільш рухливий з точки зору часових рамок, національних, політичних, соціальних впливів і як ніякий інший мовний клас схильний до впливу контексту, тобто появу оказіональних емоційних значень теоретично можливо допустити у будь-якій лексичній одиниці.

- **Об'єктом** дослідження виступає категорія емоційності, результатом реалізації якої на мовному рівні виступають різні засоби вираження емоційності у китайському публіцистичному дискурсі.
- **Предметом** даного дослідження виступають власне засоби вираження емоційності в процесі мовного акту у китайському публіцистичному дискурсі.

- **Метою** даної роботи є детальне ознайомлення з особливостями використання емоційно-оцінної лексики у публіцистичному стилі та її ілокутивною функцією.

- **Наукова новизна** роботи полягає в тому, що в ній зроблено комплексне дослідження емоційно-оцінної лексики як мовного класу, зібрані разом описи різних засобів організації емоційного фону та зроблена спроба класифікувати засоби вираження емоційності, що використовуються у китайськомовному публіцистичному дискурсі.

- **Теоретичне значення** роботи полягає в уточненні деяких понять, що входять до структури емоційно-оцінної лексики (зокрема, термінів «емоційність», «експресивність», «емотивність», «аксіологічне значення», «пейоративне значення», «меліоративне значення», «конотація»). У ході роботи було розроблено класифікацію емоційно-оцінної лексики, що може бути включена до теоретичних посібників з вивчення китайської мови.
- **Практичне значення** дослідження визначається тим, що результати та висновки, отримані у ході даного дослідження, можуть бути рекомендовані для використання при читанні вузівських курсів та спецкурсів з перекладознавства, лексикології, стилістики, граматики, фонетики, прагмалінгвістики китайської мови.

РОЗДІЛ І. Емоційно-оцінна лексика китайської мови як предмет лінгвістичного дослідження

1.1.Поняття емоцій у лінгвістиці

- Емоції включені в структуру свідомості і мислення, вони пов'язані з когнітивними процесами.
- Емоції тісно пов'язані зі знаннями: змінюються знання, думки, і це тягне за собою зміну емоцій людини.
- Різному віку людини «приписані» свої емоції, різним поколінням людей властиві більш-менш різні домінуючі емоції. Окрім того, всі емоції конституюються соціокультурними параметрами, тому, крім універсальних емоційних переживань, спостерігаються і специфічні для певної культури емоції.
- Хоча мова служить для передачі актуальної інформації, для раціональної обробки отриманих знань і для їх трансляції між поколіннями, але всі ці процеси не можуть не супроводжуватися відчуттями, переживаннями, бажаннями.

1.2. Способи організації емоційного фону

- У китайській мові одним з найважливіших засобів лексичної виразності служать слова з емоційно-оцінним значенням:
 1. Власне емоційно-оцінне значення (вигуки та власне емотивні лексичні одиниці, у яких емоційний зміст переважає над інформаційним);
 2. Контекстуальне емоційно-оцінне значення (звичайні лексичні одиниці з переважаючою інформаційною семою та навіть граматичні конструкції, що набули емоційності у певному словесному оточенні).

1.3. Функціонування емоційно-оцінної лексики у різних мовних стилях

- Мова наукового стилю не виносить високої тональності та різноплановості емотивної лексики, оскільки виразність наукової мови досягається завдяки найбільш підходящому з логічної точки зору розташуванню слів, словосполучень, речень та цілих частин висловлювання, завдяки чіткості, строгості, ясності синтаксичних конструкцій, точності і логічності викладу.
- В офіційно-діловому стилі засоби виразності недопустимі, оскільки вони протирічать таким особливостям даного стилю, як точність, що не допускає подвійних тлумачень, офіційність і неупередженість викладу.
- Найбільш широке застосування виразні засоби знаходять в літературно-художньому і публіцистичному стилях, оскільки в них, а особливо у публіцистиці, мовна виразність - один з головних прийомів впливу на читача.

РОЗДІЛ II. Роль та місце емоційно-оцінної лексики у китайському публіцистичному дискурсі.

2.1. Емотивна лексика

- У китайській мові, як і в багатьох інших мовах, доволі невеликий набір власне емотивної лексики, тобто таких лексичних одиниць, у яких емоційна (або ж ілокутивна) сема переважає над семою прагматичною. У такому випадку основна функція слова криється саме у тому, щоб викликати у слухача певну емоцію або стан, а не донести інформацію.
- «把人民的信任失去了! 真糟糕了!» - Втратити довіру народу! Кепські справи!
- «哇塞!我们的团队打赢了比赛最后的阶段!» - Оце так! Наша команда перемогла в останньому етапі змагань!
- «很可惜,这本书不出版» - Як шкода, що ця книга не вийде у друк.

2.2. Вигуки.

- Вигуки посідають дуже важливе місце у системі емоційної лексики китайської мови. Вже було проведено достатньо досліджень, але серед дослідників досі не склалося єдиної думки щодо місця вигуків у системі частин мови. Традиційно їх вважають особливою частиною мови, що стоїть поза поділу на головні та службові слова, і розуміють як «клас незмінних слів, що служать для нероздільного вираження почуттів, душевних станів та інших (часто довільних) емоційних і емоційно-вольових реакцій на навколишню дійсність ».
- «啊! 这是怎么回事?» - Як це сталося, га? / «好多人啊!» - Ого, як багато людей!
- «嗨,咱们也回打赢!» - Так! І ми можемо здобути перемогу! / «嗨,你们为何做这么愚蠢的事儿?» - О, навіщо ж ви зробили таку дурну справу?

2.3. Оцінка

- За допомогою засобу загальної оцінки мовець має змогу висловлювати своє ставлення до будь-яких об'єктів, явищ дійсності, не називаючи відкрито своїх емоцій по відношенню до них або не вдаючись до детального пояснення своєї симпатії чи антипатії. Загальна оцінка може демонструвати позитивне або негативне відношення мовця до об'єкта чи явища, про які йде мова.
- «望子成龙，望女成凤，是中国人传统的育子观念。尤其在今天的中国，大部分家庭都是独生子女，而社会竞争却日益激烈。家长们于是把子女教育摆在重中之重的位置，从小抓起，舍得投入。这就出现了一个“有趣”而普遍的社会现象：孩子们“上班”忙，家长们“花钱”忙» - Сподіватися, що син стане драконом, а дочка вітром, то традиційна китайська ідеологія виховання дітей. Тим більше, що наразі у Китаї більшість сімей мають лише одну дитину, а конкуренція у суспільстві щодня стає все жорсткішою. Аби дати дитині освіту та допомогти досягти високого положення, батьки готові інвестувати із самого дитинства. І це призвело до виникнення одного «кумедного» та розповсюдженого соціального явища: діти «активно» вчаться, батьки «активно» витрачають гроші.

РОЗДІЛ III. Проблеми функціонування емоційно-оцінної лексики у китайському публіцистичному дискурсі та способи їх вирішення.

- Природа емоцій двоїста: з одного боку – це універсальне психологічне і фізіологічне явище, з іншого – емоційний концепт, який характеризується культурно-обумовленим змістом і мовним вираженням. Особливі правила кожної культури визначають, коли і яким чином (ступінь інтенсивності і спосіб демонстрації, вербальне вираження) транслюються емоції.
- Дослідження, що проводяться з метою опису емоцій, демонструють відмінності між культурами, які відбуваються через різні способи соціалізації, як наслідок - концептуалізації емоцій у різних культурах. Самі емоції та емоційні стани універсальні, а типологічна структура емоційної лексики не співпадає в різних мовах, має національну специфіку, так як вираження їх у різних мовах індивідуальне.

- Переклад текстів китайською мовою, що містять емоційні компоненти, вимагає від перекладача дуже гарної освіченості в сфері вербальних засобів вираження емоцій у його власній мові (у мові, на яку відбувається переклад) та спеціальних знань у сфері лінгвокультурної самосвідомості носіїв китайської мови. Подібні тексти потребують ретельного підбору правильних відповідників у мові, на яку перекладається. А інакше саме емоційне навантаження висловлювання може бути частково або навіть повністю втрачене.
- У наш час активного встановлення політичних та економічних зв'язків між представниками різних культур та лінгвокультур, дуже доречним буде поглиблене вивчення саме мовної картини світу китайського народу. Адже перш ніж братися за переклад текстів, що містять емотивний компонент, варто спершу самим правильно зрозуміти та досягнути ті емоційні переживання, що закладені у тексті. А тут не обійтися без обізнаності у лінгвокультурній свідомості народу.